

Frihed, hvorom jo Taler ene her skal være — thi som tydske Professorer at forverle den indvortes Verdens Frigjørelse fra den udvortes Verden, som er Noget, der gaaer til i det Ulynlige, med Personernes borgerlige Frihed i denne Verden, det falder ikke mig ind. Naar kun Religionsamfundene skulde have Frihed og deres Medlemmer ingen, saa er det jo kun Bestyrelsen af disse Samfund, og altsaa først og sidst Præsteskabet, der har Frihed, og denne Slags Religionsfrihed er, hvad jeg kalder Præsteherskab, og der er i mine Dine aldeles ingen anden Forskiel paa dette Præsteherskab og det papistiske, end at jo Herskabet her blev upartisk deelt mellem Præster af alle Betsendelser. Da nu begge disse Forslag, baade Fleertallets og den ærede Forslagsstillers, aabenbart gaaer ud paa ogsaa at stille Medlemmerne af de anerkjendte Kirkesamfund ved den borgerlige Frihed, Friheden til at indtræde i alle borgerlige Stillinger, uden Hensyn til deres Troesbekjendelse eller til deres kirkelige Forhold, saa mener jeg, at de ere saa aabenbart stridende mod Grundlovens Bestemmelser, at de nødvendig maae forkastes, og jeg skal da paa dette almindelige Stade kun endnu gjøre en lille Bemærkning i Henseende til den Ægteffabets Hellighed og Ærverdighed, som der bestandigt er raabt paa ved denne Leilighed, og hvorom selv Præster og Professorer have skrevet os til, at et Ægteffab uden præstelig Vielse og kirkelig Høitidelighed var et gudsforladt Ægteffab, det er deres Ord, ikke mit. (Hør! Hør!) Jeg tør nu troe baade at kjende ligesaameget som de Fleste til Ægteffabet og at slette det ligesaa høit, men jeg maa tilstaae, at den Tankegang kan jeg paa ingen Maade fatte; thi naar jeg skulde have sagt et saadant Ord, maatte jeg jo have tænkt, at enten et Ægteffab kunde være gudeligt, uden at der var Gudsfrøgt hos dem, der indgaae det, og at det kunde være ugudeligt, trods deres Gudsfrøgt, eller ogsaa maatte jeg indbilde mig, at den præstelige Vielse kunde give os Gudsfrøgt, og at, dersom vi ikke toge imod den, saa mistede vi vor Gudsfrøgt, og see, det er altsammen Noget, som jeg umuligt kan rime med Christendommen, med sund Fornuft eller med daglig Erfaring. Jeg troer

derimod, at ligesom Folk ere til, saaledes blive de Ægtefolk; jeg troer fremdeles, at dersom vi bede Vorherre at være med os i vort hele Liv og Levnet, da vil han ogsaa være med os og aldeles ikke forlade os under vort Ægteffab, enten vi saa ere viede af en Præst eller ikke (Hør!), og jeg troer paa den anden Side, at dersom vi ikke bede Vorherre være med os i hele vort Liv, da vil han heller ikke være med os i vort Ægteffab, om vi saa ere viede i St. Peders Kirken og det af Paven selv (Munterhed). Endelig maa jeg bemærke, at dersom der skulde være Noget, hvorved Staten og Lovgivningen kunde frede om Ægteffabets Hellighed og Ærverdighed, saa maa det vel være ved, som i vore gamle Love, at trække skarpe Grændselinier mellem de Ægte og Uægtefødte; men nu have vi jo aldeles ophævet det, saavidt det var muligt, og at vi nu skulde bilde os ind, at den blotte Vielse af en Mand med Kjøle og Krave — det er jo ikke engang i Kirken altid, man har jo anseet det for meget fornemmere at lade sig vie hjemme — skulde gjøre Mirakler, ja gjøre enten Lidet eller Meget i og for sig, uden Hensyn til deres Troe og Tankemaade, som bleve viede, at den skulde gjøre Noget, hvorledes den saa end blev foretagen, selv naar det var som Staffelsvielsen heri Kjøbenhavn — det, tilstaaer jeg er mig aldeles ubegribeligt.

F. A. Hansen: Da jeg ikke finder det paa sin Plads her at følge den ærede foregaaende Taler i hans almindelige Betragtninger om Kirkens hele Stilling og Forhold, men antager, at man her nærmest skal holde sig til det Forslag, som ligger for i Dieblisset, og da jeg desuden mener, at saadanne almindelige Betragtninger ikke blot om kirkelige Gjenstande, men endogsaa om saadanne Gjenstande, hvilke han kun saa løseligt berørte, men som angaae Troens inderste Bæsen, angaae det, som skal tjene til at befordre Troen hos en Mængde Mennesker trindt om i Landet, at sige løst henkastede Betragtninger over saa vigtige Ting ere unyttige og skadelige (Nei! Nei! Jo! Jo! Formanden ringer) paa dette Sted, og da jeg føler ved mig selv, at jeg ikke kunde føre det over mit Herte, saa løst hen at gaae ind paa saadanne alvorlige Ting paa et Sted som